

Onze Taal.

WOORDENBOEKJE

DOOR

C. H. DEN HERTOG

EN

J. LOHR.

AMSTERDAM — W. VERSLUYS.

ONZE TAAL.

WOORDENBOEKJE

DOOR

C. H. DEN HERTOG en J. LOHR.

~~~~~  
**Woordenlijst. — Spellingvoorbeelden. —  
Buigingstabellen.**  
~~~~~

TWAALFDE DRUK.

~~~~~  
„Wat men niet weet, moet men opzoeken.”  
~~~~~

AMSTERDAM — 1907 — W. VERSLUYS.

RICHT.

Dit handboekje is bestemd de leerlingen er aan te gewennen, bij het schrijven de hulp van een woordenboek niet te versmaden in al die gevallen, waarin afuisteren en nadenken onvoldoende zijn en de steun van het geheugen noodig wordt. Bij de zestien geslachtsregels, de lijst van mannelijke woorden, de lijsten van woorden met ee, oo of ei, en de spellingleer in voorbeelden, komen ook nog enkele tabellen, die de hoofdzaken der buiging door een gemakkelijk geordend overzicht in herinnering houden.

Slechts bij enkele woorden is, om de vreemdheid wat weg te nemen, eene kleinigheid ter verklaring toegevoegd. Toch zijn deze aantekeningen zeldzaam en beknopt gehouden, want het hoofddoel van het boekje blijft: de gelegenheid te geven om vlu g een of ander op te zoeken.

Ofschoon het boekje als een deel van «ONZE TAAL» verschijnt, past het natuurlijk even goed bij andere methoden, en wordt het blijkbaar ook bruikbaar gevonden door velen, die een handig en betrouwbaar vademecum bij het schrijven niet overbodig vinden.

AMSTERDAM, December 1883.
October 1901.

D. H. en L.

Op blz. 63 zijn een paar noten bijgevoegd; overigens is de twaalfde druk gelijk aan den elfden.

AMSTERDAM, Januari 1907.

J. L.
H. J. D. H.

HET GESLACHT DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

1. De zelfstandige naamwoorden worden in onze taal, gelijk in vele andere talen, in drie rubrieken ingedeeld: mannelijke, vrouwelijke en onzijdige, d. i. in namen van **hij's** of **zij's** en van wezens of dingen, waarbij niet aan mannelijk of vrouwelijk gedacht wordt en die met **het** worden aangeduid.

2. De onderscheiding van **hij's** en **zij's** is het duidelijkst bij de persoonsnamen. Daar wordt het uitgedrukt door verschil in naam: *man-vrouw, broer-zuster, heer-dame*, enz., of door een uitgang voor het vrouwelijk geslacht: *boer-boerin, lezer-lezeres, schrijver-schrijfster, dief-dievegge, Hollander-Hollandsche, telegrafist-telegrafiste*. Onzijdig zijn: *het kind* en *het wicht*, benevens enkele persoonsnamen, die gering-schattend gebruikt worden: *het mensch, het wijf, dit vrouwspersoon, dat heer*, e. a.

OPMERKING. Er zijn enkele persoonsnamen, die zonder verschil in vorm (behalve soms eene **e** voor het V.), of M. of V. gebruikt worden, al naarmate men er een man of eene vrouw mee bedoelt. Hiertoe behooren de persoonsnamen op **-ling** en **-genoot** (*jongeling* en *ouderling* zijn alleen M.) en verder: *bloedverwant, erfgenaam, gade, gast, getuige, gids, kameraad, lidmaat, peet, wees*, en de zelfst. gebruikte bijv. nwdn. als: *de zieke, de blinde*, enz. Vgl. b.v.: *de dood van den erfgenaam, de verklaring der getuige* enz.

3. De onderscheiding wordt ook uitgedrukt bij namen van dieren, die nauw met den mensch in betrekking staan; vooreerst door verschil in naam, (waar-

naast gewoonlijk een onzijdige algemeene naam staat: *hengst-merric* (het *paard*), *stier-koc* (het *rund*), *beer-zeug* (het *zwijn*), *ram-ooi* (het *schaap*), *haan-hen* (het *hoen*), *rammelaar-voedster* (het *konijn*), *reu-teef* (de *hond*, bij uitz. M.); vervolgens ook door een uitgang voor het Vr. dier: *aap-apin*, *pauw-pauwin*, enz., of in een paar gevallen ook omgekeerd: *kat-kater*, *duif-doffer*, *gans-ganzerik*.

Bij de overige dieren wordt het onderscheid niet gemaakt, of het moet uitdrukkelijk noodig wezen, en dan spreekt men van een *mannetjesvink*, een *wijffjesarend*, enz. Anders rekent men ze òf altijd M., òf altijd V.; in een groot dier ziet men meestal een **hij**: *De olifant verzorgt zijne jongen*, en in een klein dier eene **zij**: *De bij bergt haar honing in cellen*. Onzijdig zijn de namen van jongen van dieren: *het reulen*, *het kalf*, *het lam*, *het kuiken*, *het welp*, maar *de big* is V.

OPMERKING. Bij uitzondering worden de groote dieren *eend*, *gans*, *zwaan*, *raaf*, *slang* tot de **zij**'s, en de kleine: *kolibrie*, *vink*, *nachtgaaal*, *kikvoorsch*, *voren*, *baars*, *spreeuw*, *mol*, tot de **hij**'s gerekend.

3. Ten slotte is de onderscheiding M. en V. ook overgegaan op een aantal namen van zaken. Hoe dat gekomen is, ligt voor een groot deel in het duister en het onderscheid wordt in vele gevallen ook niet gevoeld. De macht der gewoonte houdt het echter in wezen. Meest leert men dit onderscheid door lectuur. Verder zijn de volgende regels te onthouden.

I. Tot het MANNELIJK GESLACHT behooren:

- 1º. de namen van **bergen**: *Etna*, *Drachenfels*.
- 2º. de namen van **boomen**: *eik*, *beuk*, *wilg*, *kastanje*,

esch, iep, populier, enz. (*Linde* en *tamarinde* zijn V.).

3°. de namen van **munten**: *gulden, daalder, stuiver, cent, schelling, dukaat*, enz. (*Mark, mijt, pistool, guinje* zijn V.).

4°. de namen van **steen**en als voorwerpsnamen; als stofnamen zijn zij O.: *de diamant* en *het diamant*.

5°. de namen van **zaken** op **-aar, -aard, -erd, -em** en **-sem**: *lessenaar, standaard, lommerd, adem, bloesem* enz.

6°. de namen van **zaken** op **-lm** en **-rm**: *walm, darm, berm, halm, arm, vorm, storm*, enz. (*Palm* [handvlak, maat of kruid], *helm* [plant] en *uniform* zijn V.).

7°. de namen van **vaartuigen** op **-er**: *bocier, logger, kotter, schoener, driemaster*, enz.

8°. de namen van **vruchten** op **-oen** en **-el**: *citroen, meloen, appel, mispel, amandel, eikel*, enz.

9°. de namen van **werktuigen** op **-el** en **-er**, die van ww. zijn afgeleid: *hevel, prikkel, beitel, gieter, snuiter, stoffer*, enz. (*Griffel* en *schoffel* zijn V.).

10°. de woorden op **-dom**, die niet Onz. zijn: *adeldom, rijkdom, wasdom*, enz. Ook *eigendom* (recht van bezit) is M.

II. Tot het VROUWELIJK GESLACHT behoren:

1°. namen van **stoffen**, die niet O. zijn: *wol, suiker*, enz. Ook zijn er eenige M. stofnamen uit te zonderen: *room, honig, nectar, wijn, inkt, most, mosterd, azijn*, en enkele andere.

2°. de namen van **vaartuigen**, uitgezonderd die op **-er**. Ook de *eigennamen* van schepen zijn V.

3°. de namen van **letters, cijfers, noten** en **intervallen**.

4°. de namen van **muziekinstrumenten**: *harp, citer*,

trompet, viool, enz. (*Horen, doedelzak* en *triangel* zijn M.).

5°. de woorden op **-e, -de** (*vrede* is M.) **-te, -heid, -nis**, de van ww. afgeleide op **-ing** en **-st** (*dienst* en *last* zijn M.) en de niet onzijdige op **-schap**. (Terwijl *gaarde, groete, stonde, schrede* en *trede* V. zijn, zijn *gaard, groet, stond, schred* en *tred* M.).

6°. de woorden op **-age, -ij, -ei, -ie, -iek, -teit** en **-uw**.

OPMERKINGEN. 1. Sommige voorwerpsnamen worden als stofnamen V. Vgl.: *de prijs van den paling* (voorwerpsnaam) en *de prijs van de paling* (stofnaam).

2. Sommige stofnamen worden als voorwerpsnamen M. Vgl. *de prijs van de turf* (stofnaam) en *de vorm van den turf* (voorwerpsnaam).

Met behulp van bovenstaande regels kan men slechts van een betrekkelijk klein getal zelfst. nwdn. het geslacht onthouden. Van de overige moet men zich bij het schrijven herinneren, hoe men ze heeft zien of hooren gebruiken en, als men twijfelt, eene woordenlijst opslaan.

In de volgende lijst komen alleen mannelijke zelfst. nwdn. voor. Weet men, dat een woord niet M. is, dan kan men verder gemakkelijk beslissen, of het V. of O. is.

Bij deze lijst merke men echter het volgende op:

1°. Mannelijke woorden, die onder een van bovenstaande regels vallen, zijn in den regel niet opgenomen.

2°. Als achter een woord de beteekenis *in cursief* staat, dan wordt bedoeld, dat het woord in *die* beteekenis M. is.

3°. Als een woord eene soort noemt van hetgeen het laatste deel beteekent, dan zoeke men in de lijst dat laatste deel op. Bijv.: voor *intocht, kerkdeur, haarbos*, zoeke men naar *tocht, deur, bos*, enz. Alleen *postzegel* is M., ofschoon *zegel* O. is,

A

- aai.
aal (*als stofnaam V.*).
aalgeer [vork om aal te steken].
aalscholver.
aanblik.
aanbouw.
aandrang.
aangreep.
aangroei.
aanhang.
aanhef.
aankap.
aankleef.
aankoop.
aanleg.
aanloop.
aanmaak.
aanpeil.
aanplant.
aanrit.
aanschouw.
- aanslag.
aanstoot.
aanval.
aanvoer.
aanvang.
aanwas.
aanzeg.
aap [teekenwerktuig].
aard (*als aarde V.*)
aars.
absint.
accijns.
accusatief.
achterklap.
achterstal.
achterstand.
adel.
adelaar.
advent [de vier weken voor Kerstmis in de Kath. kerk].
afdoener.
afdruk.

afgang.	amber.
afgrond.	ammoniak.
afkeer.	Amstel.
afkoop.	angel.
aflaat.	angst.
aflegger.	anijs.
afleider (<i>ook in samenst.</i>).	appel.
afloop.	April.
afrit (<i>het afrijden</i>).	arbeid.
afroep.	archipel.
afschrik.	arend.
afschuw.	areometer.
afslag.	Areopagus.
afstand.	argwaan.
aftocht.	armborst [<i>handboog</i>].
aftek.	Arno.
afval.	aronskelk.
afvoer.	aronsvoet.
afzet.	atlas (<i>als zijde V.</i>).
ai of aai (<i>dier</i>).	atol [<i>koraaleiland</i>].
ajuin (<i>als stofnaam V.</i>).	Augustus.
aker.	automaat.
akker.	avegaar [<i>grootte boor</i>].
albatros.	avond.
alcohol.	azijn.
almanak.	

B.

baard.	beet (<i>als plant V.</i>).
baars (<i>als stofn. V.</i>).	beitel.
bacil.	bek.
bak.	beker.
bal (<i>rond lichaam</i>).	bengel.
balg <small>[buik, huid van kleine zoog- dieren]. Ook blaasbalg M.</small>	berg (<i>hooi-, herberg V.</i>).
balk.	berst.
ballast.	beugel.
ballon.	beuk (<i>slag, stoot</i>).
bamboes (<i>stok</i>).	beuling.
ban.	bever (<i>als stofn. O.</i>).
band (<i>als stofn. O.</i>).	biefstuk.
bandelier.	Biesbosch (<i>de</i>).
bandjir <small>[stortvloed in O. 1.]</small> .	bietebauw <small>[bullebak, spook]</small>
barbeel <small>[riviervisch]</small> .	bijbel.
barometer.	bijloop.
bas.	bijstand.
barst.	bijval.
basilisk <small>[dier uit de fabelleer]</small> .	bijzet.
bast (<i>als stofn. V.</i>).	bikkel.
haviaan.	bizon.
bazaar.	blaasbalg.
beemd.	blaker.
heeneter.	bleekerd <small>[roode Rijnwijn]</small> .
beer (<i>in alle bet.</i>).	bles (<i>witte plek V.</i>).

blik (<i>der oogen</i>).	borg.
bloei.	borgtocht.
blos.	borrel.
bluf.	borstel.
blunder.	bos (<i>bundel</i>).
bobbel.	Bosforus,
bochel.	bouillon.
boedel.	bouquet.
boeg.	bout.
boekel [<i>haarkrul</i>].	bouw (<i>gebouw, het bouwen</i>).
boel.	
boender.	bouwval.
boezel <i>of</i> boezelaar.	bowl.
bof.	bracelet.
bok (<i>werktuig</i>).	brak.
bokking.	brand.
bol.	brandewijn.
bolster.	breidel.
bolus.	breker (<i>in samenst.</i>).
bombast.	brief.
bommel [<i>prop van een vat</i>].	bril.
bon.	brink [<i>plein, grasveld</i>].
hond.	broeder (<i>gebak</i>).
hondel.	brok.
boog.	brui [<i>den — er van geven</i>].
boom.	bruin.
boord (<i>oever, rand</i>).	buffel (<i>dier</i>).

buffer.	bundel.
buidel.	bunzing.
buik.	burcht.
buil (<i>buidel; als gezwel V.</i>)	burg.
bit.	bussel [bundel, schoof].
bult.	butoor [roerdomp].

C.

cachenez.	clerus.
caleidoscoop.	cocon.
cánon [regel].	code of codex [wetboek].
catálogus.	coëfficient.
catechismus.	cognac.
census.	condor.
champignon.	conductor.
chaos.	conjunctief.
cherub.	corridor.
chimpanzé.	cotillon [dans].
cider.	coupé.
cijns.	cultus.
cilinder.	cursus.
circus.	cycloon.
cirkel.	cyclus.
citroen.	

D.

dag.	dam (<i>aardheuwel</i>).
dageraad.	damp.

dank.	Dnieper.
dans.	Dniester.
das (<i>dier; kledingstuk V.</i>).	dobbel.
datief.	dobber.
datum.	doedel.
dauw.	doek (<i>als stof u. O.</i>).
December.	doelen [<i>schutters—</i>].
deeler (<i>rekenkunde</i>).	doezel, doezelaar.
deemoed.	dof (<i>slag, stoot</i>).
degen.	dog.
degel [<i>deel van eene handpers</i>].	dol (<i>roeipen</i>).
deuk (<i>werking</i>).	dolfijn.
deun.	dolk.
deutel [<i>wig, klink</i>].	Dollard.
deuvekater.	dolman [<i>onderkleed</i>].
deuvik [<i>kuijpersterm</i>].	dom (<i>toren, kerk</i>).
diadeem.	domino (<i>maskeradekleed</i>).
dialog.	dommel.
diameter.	Dommel.
diapason.	domper.
diefstal.	Don.
dienst.	Donau.
dijk.	donder.
disch.	dood.
discus [<i>werpschijf</i>].	dooi.
dissel.	dooier.
divan,	dool [<i>het dolen</i>].

doop.	drevel <small>[drijfijzer]</small> .
doorgang (<i>werking</i>).	driehoek.
doorlaat <small>[bij wateren]</small> .	drieling (<i>zaaknaam</i>).
doorn.	driesprong.
doorrooker.	driestal.
doorslag.	drievoet.
doorsteek.	drijver.
doorvoer.	dril (<i>boor, klap</i>).
doorwas (<i>werking</i>).	droes (<i>paardenziekte</i>).
dop.	drom.
dopper.	dromedaris.
dorpel.	drommel.
dorsch.	dronk.
dorst.	droom.
dos.	drop (<i>drup</i>).
Douro.	droppel.
douw.	druil <small>[stuimering]</small> .
draad (<i>als stofn. O.</i>).	druip.
draai.	druk.
draak.	drup.
draf.	druppel.
drager (<i>in samenst.</i>).	drukker (<i>in samenst.</i>).
drang.	duffel (<i>overjas</i>).
drank.	duiker.
drek.	duim.
drempel.	duimeling.
dreun.	duizendbeen.

duizendpoot.
 dukdalf.
 dunk.
 dut.

duur.
 duw.
 dwang.
 dwarrel.

E.

Ebro.
 echel [bloedzuiger].
 echt.
 edik.
 eed.
 cek (*edik*).
 eekhoorn.
 eenhoorn.
 eenvoud.
 eerbied.
 eest [droogplaats voor mout, enz].
 egel.
 egelantier.
 eiber.
 eigendom (*recht van bezit*).
 eikel.
 eisch.

eland.
 elft.
 elger [zie *aalgeer*].
 elleboog.
 Elzas.
 emmer.
 enkel.
 equator.
 ernst.
 estrik [gebakken vloersteen].
 ether.
 etter.
 etui.
 Eufraat.
 ever.
 exponent.
 ezel (*zaaknaam*).

F.

factor.
 fauteuil.

fazant.
 Februari.

feniks.	fleur (<i>bloei</i>).
fidibus.	flikker (<i>sprong</i>).
fiscus.	flits.
flacon.	foliant.
flamingo.	fop.
flap.	fourgon.
flater.	foyer.
flenter.	frommel [<i>kreukl.</i>].

G.

gaai (<i>houten vogel</i>).	geur.
gaard (<i>gaarde V.</i>).	gevel.
galop.	gezichteinder.
gang (<i>als corridor V.</i>).	gibbon.
Ganges.	gier (<i>vogel, zwaai, plooi</i>).
ganzevoet (<i>plant</i>).	gieteling [<i>meerle</i>].
geef [<i>zie Aeb.</i>].	gieter.
geesel.	gil.
geest (<i>als zandgrond V.</i>).	glans.
geeuw.	gletscher.
geinster [<i>vonk</i>].	glimp.
geiser.	glinster.
gek (<i>op een schoorsteen</i>).	glip [<i>spleet</i>].
genitief.	gloed.
gesp.	gloei.

glooi.	greep (<i>werking</i>).
gloor.	grendel.
gluur.	griet (<i>voegel</i>).
goedendag (<i>wapen</i>).	griffioen.
gondel (<i>grendel</i>).	grijp [<i>voegel</i>].
gons.	groei.
gordel.	groet.
gorgel.	grog.
goteling [<i>klein stuk geschut</i>].	grond.
goudenregen.	grondel, grondeling.
graad.	gruwel.
graal.	Guadalquivir.
grauw (<i>snauw</i>).	guldeling [<i>appel</i>].

II.

haai.	hak (<i>houw</i>).
haak.	hals.
haal (<i>trek</i>).	halm.
haalder (<i>in samenst.</i>).	halster.
haam (<i>zakvormig net</i>).	halter.
haander [<i>korf</i>].	hamer.
haard.	handel.
haas (<i>in jagerstaal O.</i>).	handschoen.
haat.	hang.
hacht [<i>broek</i>].	hanger (<i>in samenst.</i>).
hagel.	hanekam (<i>plant</i>).

hanepoot (<i>plant, krabbel</i>).	hevel.
hanevoet (<i>plant</i>).	hiaat.
hanssop.	hiel.
hansworst.	hijsch.
hap.	hik.
harem.	hinder.
haring (<i>als stofn. V.</i>).	hippocras.
harpoen.	hippopotamus.
harst (<i>runderlende</i>).	hit.
hartstocht.	Hoangho.
hartsvanger.	hobbel.
haspel.	hoed (<i>als maat O.</i>).
havik.	hoef.
hazenwind.	hoek (<i>ook driehoek, enz.</i>).
hazesprong (<i>beentje</i>).	hoep.
heb <small>[meer van den heb dan van den geef houden].</small>	hoepel.
heester.	hoest.
hekel.	hof (<i>tuin</i>).
Hellespont.	hol (<i>aan den — raken</i>).
hemel.	holster.
hengel (<i>vischtuig</i>).	hommer.
hennep.	hond.
herfst.	honger.
hermelijn (<i>dier</i>).	honig, honing.
heugel <small>[deel van eene dommekracht].</small>	hooiberg (<i>stapel hooi; als bergplaats V.</i>).
heul (<i>slaapbol</i>).	hooiberg (<i>stapel hooi; als bergplaats V.</i>).
heuvel.	hoon.

hoop (<i>menigte, stapel</i>).	houting (<i>visch</i>).
hoorn.	houw (<i>slag</i>).
hop (<i>vogel</i>).	houwer.
horizon.	houwitsjer.
hort.	hulst.
hortus.	humor.
houder (<i>in samenst.</i>).	humus.

I.

ibis.	inkeer.
ijk.	inkijk.
ijsbreker.	inkoop.
IJsel.	inkt.
ijver.	inleg.
ijzel.	inloop.
Ilias.	inrit.
imperatief.	inslag.
impost.	instal.
inbrengr.	interest.
index.	intrek.
indicatief.	inval.
indruk.	inventaris.
Indus.	invloed.
ingang.	invoer.
inham.	inzet.
inhoud.	Islam.

J.

jaap (<i>suede</i>).	jatagan.
jaargang.	jekker.
jaguar.	jeuk.
jakhals.	jok (<i>scherts</i>).
jambus (<i>jambe</i> V.).	jouw (<i>spot</i>).
Jang-tse-Kiang.	jubel.
Januari.	Juli.
jas (<i>troefboer</i>).	Juni.

K.

kaaiman.	kanaster.
kaapstander.	kanker.
kabel.	kansel.
kabeljauw.	kant (<i>zijde</i>).
kaftan.	kanteel.
kakkerlak.	kapoen.
kalender.	karbeel [<i>steunlat</i>].
kalfsvoet, [<i>aronskelk</i>].	karbouw.
kalkoen.	kardoes (<i>hond</i>).
kam.	karkant [<i>halssnoer</i>].
kameel (<i>dier</i>).	karkiet [<i>vogel</i>].
kamp (<i>strijd, stuk land</i>).	karper.
kampong.	karrel [<i>visch</i>].
kanarie.	kartel.

kastoor (<i>hoed</i>).	klamaai [scheepsterm].
kathedr.	klamp.
kavel [onderdeel].	klank.
kazuaris.	klap (<i>slag, gesnap</i>).
keer.	klapper.
keest [pit, merg eener plant].	klauw.
kegel.	klauwier.
kei.	klepel.
keil [wig].	kleppel.
keizel [keisteen].	klepper.
kelder.	klik [scheepsterm].
kelk.	klim (<i>werking</i>).
kemel.	klimop (<i>boom; als loof O.</i>)
kerker.	klink (<i>slag, oorveeg</i>).
ketel.	klinker.
ketting.	kloet [schippersboom].
kevel [tandvleesch].	klok (<i>slok</i>).
kever.	kloker [pijpuithaler].
kiel (<i>kleedingstuk</i>).	klommer [uitvlucht].
kier.	klomp.
kievit.	klonter.
kijk.	kloot.
kijker.	klop (<i>slag</i>).
kik.	klopper.
kikker.	klos.
kikvorsch.	kluiif (<i>werking</i>).
klak (<i>werking</i>).	kluit (<i>vogel, munt</i>).

kluppel.	knor.
knaap (<i>zaaknaam</i>).	knorf [verharding, knoop?].
knak.	knubbel.
knal.	knuist.
knap (<i>geluid</i>).	knuppel.
knapper [knapkoek, knappers].	koek.
knaster.	koekoek (<i>venster, vogel</i>).
knauw.	koepel.
knekel.	koers.
kneppel.	koevoet.
kneukel.	koffer.
knevel.	kogel.
knijper (<i>werktuig</i>).	koker.
knik.	kol (<i>slag</i>).
knikker.	kolbak.
knip (<i>werking</i>).	kolder.
knobbel.	kolibrie.
knoedel [meelballetje].	kolikwint [vrucht].
knoei.	kolos.
knoest.	komijn.
knoet.	komkommer.
knok.	kommer (<i>zorg</i>).
knokkel.	konkel (<i>slag</i>).
kuol.	koop.
knook.	kop.
knoop.	koppel (<i>band</i>).
knop.	koran.

korbeel <small>[in de bouwk.]</small> .	krinkel (<i>bocht</i>).
korf.	krits <small>[kring, top]</small> .
kornuit (<i>vink</i>).	kroes.
korteling <small>[kort stuk hout]</small> .	krokodil.
kost.	krokus.
kout.	krommer <small>[kromhout]</small> .
kraag.	kronkel.
kraak.	krop (<i>voormag, gezwel</i>).
kraan (<i>voegel</i>).	kruilng <small>[appel]</small> .
krabber.	kruisbek. <small>[voegel]</small> .
krak (<i>geluid</i>).	kubus.
krakeling.	kuier.
kraker (<i>ook in samenst.</i>).	kuil.
krans.	kus.
krasser.	kwak (<i>voegel</i>).
krater.	kwakkel.
kraton.	kwalster.
krauwel.	kwansel.
kreeft.	kwarrel <small>[ineengegroeiide vrucht]</small> .
kreet.	kwartel.
kreits.	kwartijn.
krekel.	kwast (<i>als drank V.</i>).
krijg.	kweek (<i>werking</i>).
krijsch.	kwispel.
kring.	

L.

lach.	liguster (<i>heester</i>).
lader (<i>in samenst.</i>)	lijftocht.
lak (<i>laster, bedrog</i>).	lik.
lamfer.	likdoorn.
lap.	limoen.
last (<i>als maat O.</i>).	liter.
laster.	lof (<i>eer, roem</i>).
laurier.	lomp (visch).
lauwer.	lonk.
leeuwenbek (<i>plant</i>).	loop (<i>kippenloop V.</i>).
leeuwerik.	looper (<i>ook in samenst.</i>).
leg (<i>werking</i>).	los [<i>lynx</i>].
legger.	luchter.
leider (<i>in samenst.</i>).	lucifer.
lek (<i>werking</i>).	luiaard (<i>dier</i>).
lep (»).	luipaard.
lepel.	luister.
Leviathan [<i>zeemonster</i>].	lurk.
lichter.	lust.
ligger.	lynx.

M.

Maart.	Main.
magneet.	makreel.

mal (<i>model</i>).	microscop (ook <i>O.</i>).
mallejan.	middag.
Mammon.	mierik.
mandril.	mijter.
mangel (<i>werktuig</i>).	mik (<i>werking</i>).
manometer.	mirt.
mantel.	mismas [<i>mengelmoes</i>].
Marannon.	Mississippi.
marmel (<i>knikker</i>).	Missouri.
marmar (»).	mist.
marsch.	mistel [<i>marentak</i>].
marter (<i>dier</i>).	moderator.
mast.	moed.
mastik [<i>hars</i>].	moesson.
matador.	Moezel.
meerkol.	moffel (<i>oven</i>).
meerval.	moker.
Mei.	mol (<i>dier, buskruitbak</i>).
mei (<i>tak</i>).	molen.
Memel.	molik [<i>vogelschrik</i>].
mensch.	mond.
mep.	monoloog.
meridiaan.	moord.
merinos (<i>schapensoort</i>).	mop (<i>hond</i>).
mest.	morgen (<i>deel van den dag</i>)
meteoor.	mortier.
meter (ook <i>in samenst.</i>).	morzel [<i>brok</i>].

most.
 mots [paard].
 muil (*bek*).

muskaat (*wijn*).
 muur (*metsewerk*).

N.

naad.
 naam.
 naamval.
 nabloeier.
 nacht.
 nachtegaal.
 nagel.
 nap.
 narwal [walvischsoort].
 nautilus [weekdier].
 navel.
 nazaat.
 nebbeling [aalsoort].
 Neckar.
 nectar.
 nek.
 nestel.
 nesteling [vischje].
 neus.

nevel.
 Niemen.
 Niger.
 nijd.
 Nijl.
 nijper.
 nik.
 nikker.
 nimbus [stralenkrans].
 noemer.
 noen.
 noest [knoest in hout].
 nok (*snik*).
 nominatief.
 nonius.
 nonsens.
 nood.
 November.

O.

obelisk.	ontvang.
oceaan.	ontvanger <small>[v.e. luchtpomp, enz.]</small>
ochtend.	oogst.
October.	ooievaar.
octogoon <small>[achthoek]</small> .	oorlog.
Oeral.	oorveeg.
oest <small>[zie <i>noest</i>]</small> .	ootmoed.
oever.	opgang.
oksel.	ophaal.
oleander.	ophef.
oleaster.	oploop.
olifant.	opper <small>[hooistapel, schuilplaats]</small> .
omber <small>(in het kaartspel)</small> .	opschik.
omgang.	opslag.
omhaal.	opsmuk.
omhang.	opstal.
omleg.	opstand.
omnibus.	opsteker <small>[groot mes]</small> .
omslag. <small>(van een boek O.)</small> .	opstopper.
omstand.	optrek.
ontrek.	opzeg.
omvang.	opzet <small>(het opgezette)</small> .
omzet.	orang-oetang.
ondergang.	Orinoco.
onderstand.	orkaan.

ortolaan [vogel].	overloop.
otter.	overslag.
ouwel.	overtoon.
oven.	overval (<i>overrompeling</i>).
overhaal.	overvloed.
overlaat [bij rivieren].	overzeiler [zeekaart].

P.

paal.	patrijs.
paddestoel.	pegel.
paf (<i>slag</i>).	peiler (<i>in samenst.</i>).
pal.	pelikaan.
palankijn.	pels.
paling (<i>voorwerpsnaam</i>).	penning.
pallas (<i>sabel</i>).	pentagoon [vijfhoek].
palm (<i>palmtak</i>).	persoon (<i>spraak.</i>).
palster [pelgrimsstaf].	pestel [as van een molenrad].
panter.	peuter.
papegaai.	phaëton.
papyrus.	phonograaf.
parasiet (<i>als dier</i>).	phonometer [klankmeter].
pardel.	phosphorus.
parkiet.	pieper.
pas (<i>stap, doortocht, vrij-</i>	pieterman (<i>voorwerpsn.</i>).
passaat. <i>brief</i>).	pijjakker.
passer.	pijl.

- pijler.
 pik (*werking, haat*).
 pilaster.
 pimpel [vogel].
 pink (*vinger*).
 pinker [springstokje, ooglid].
 pion.
 pippeling [appel].
 piston [zuiger].
 pitoor [vogel].
 plakker (*vlinder, vogel*).
 plas.
 plicht.
 ploeg (*werktuig*).
 plof (*slag*).
 plok.
 plomp.
 plons.
 plots.
 pluk.
 Po.
 pochel.
 podding.
 poedel.
 poel.
 poespas.
 poester [blaasbalg].
- pof (*slag*).
 poffer.
 polder.
 pols.
 pompernikkel.
 pompon.
 ponder (*in samenst.*).
 pook.
 poon (*zeehaan*).
 poot.
 port (*wijn*).
 porter.
 post (*stijl, standplaats, betrekking, onderdeel eener rekening*).
 postzegel.
 pot.
 poter.
 praam (*beklemming*).
 praat.
 pranger.
 Pregel.
 prestant (*orgelpijp*).
 priegel.
 priem.
 prijs (*lof, eereblijk*).
 prik.

prikkel.
 pronk.
 proviand.
 psalm.
 pseudoniem.

pudding.
 puit [*visch, kikker*].
 put.
 putter.
 python [*slang*].

R.

raad.
 raam (*raming*).
 radius.
 ragout.
 rakel.
 ram.
 rammel.
 rand.
 rang.
 ransel.
 rarekiek.
 raster.
 ratel.
 ratelier [*geweerrek*].
 rebus.
 reep.
 reflector.
 regel.
 regen.

regulator.
 rei.
 reiger.
 rek (*werking*).
 rekel.
 rekker.
 rel.
 ren.
 repel.
 respirator.
 reuk.
 reutel (*geluid*).
 reuter [*zeef*].
 reuzel (*als stofn. V.*).
 rhinoceros.
 rhythmus.
 riem.
 rijm (*bevrozen dauw*).
 Rijn.

rijp (<i>rijm</i>).	rol (<i>werking</i>).
ril (<i>werking</i>).	roller (<i>golf</i>).
rimpel.	roman.
rimram [<i>wartaal</i>].	rommel.
ring.	romp.
rinkel.	rompslomp.
rit.	roof (<i>werking, buit</i>).
ritus.	rook (<i>damp</i>).
rob (<i>zeedier</i>).	room.
robber [<i>gereedschap, spelterm</i>].	rooster.
roei.	ros (<i>slaag</i>).
roek.	rosmarijn.
roem.	rotting (<i>stok, riet</i>).
roemer.	rouw.
roep.	Rozinant.
roeper.	rug.
roer (<i>in rep en —</i>).	ruï (<i>werking</i>).
roerdomp.	ruiker.
roes.	ruil.
roest (<i>het roesten</i>).	ruiter (<i>vogel, balk</i>).
roffel.	ruk.
rog (<i>visch</i>).	run (<i>werking</i>).
rok.	rusch (<i>biezen</i>).

S.

Sabbat.	salamander.
sabel (<i>dier</i>).	salto [<i>sprong</i>].

samenhang.	schimp.
samoem.	schink.
satelliet.	schinkel.
scalp.	schoen.
scaphander.	schoer [schouder, onweersbui]
schakal [jakhals].	schok (<i>stoot</i>).
schal.	schollebaar <i>of</i> scholver.
schalk [timmermanswerktuig].	schommel.
schallebijter.	schoor.
schamel [disseltang].	shoot.
schamp.	schop (<i>trap</i>).
schanslooper.	schorpioen.
scharrelaar (<i>vogel</i>).	shotel.
schat.	shouder.
schaveling [schaafkrul].	shrabber.
schedel.	shraper.
schemel [voetbank].	shrapper.
schemer.	schred.
schenkel.	schreeuw.
schep.	schrik.
schepter.	schrobber.
scheut.	schrok.
schicht.	schrooier [breede, korte beitel].
schierter.	schroom.
schijn.	schubber [werktuig].
schik.	schuier.
schimmel (<i>paard</i>).	schuivuit [uil].

schulper [boor].	slemp (<i>brasserij</i>).
schurk [paal].	slender.
secretaris (<i>vogel</i>).	slendriaan.
sector.	slenter.
senaat.	sleter.
September.	sleutel.
Senegal (<i>riv.</i>).	slier.
seraf.	slijper (<i>in samenst.</i>).
serafijn.	slik (<i>werking</i>).
serpeling [visch].	slinger.
Shannon.	slipper.
sherry (<i>wijn</i>).	slok.
sijs.	slommer.
singel.	slomp [warklomp].
sintel.	sluier.
sinus.	sluimer.
siphon [hevelflesch].	sluiper.
Sirocco.	slurp.
sisser.	smaad.
sjor.	smaak.
slaag.	smak (<i>geluid, val</i>).
slaap.	smoel.
slag.	smook.
slagel [houten moker].	smuk.
slaper [binnendijk].	snak.
sleep.	snap (<i>werking</i>).
slegel [zie <i>slagel</i>].	snaps.

snater.	sperwer.
snauw (<i>grauw</i>).	spiegel.
snavel.	spiering.
snijder (<i>mes</i>).	spijker.
snik (<i>werking, beitel</i>).	spikkel.
snit (<i>kerfbijl</i>).	spion.
snoeier.	spiritus.
snoek.	splinter.
snoep.	spoed.
snoet.	spot.
snor (<i>geluid, roes</i>).	spreeuw.
snork.	sprenkel (<i>rattenva</i> l).
snotolf [<i>visch</i>].	spriet.
snuit (<i>muil</i>).	spring.
snuiter.	sprinkhaan.
snuiver (<i>luchtgat</i>).	sprokkel (<i>takje</i>).
soes (<i>dommel</i>).	sprong.
sokkel [<i>voetstuk</i>].	staak.
solo.	staart.
souspied.	staat.
spaander.	staf.
spadeling [<i>late vrucht</i>].	stal.
spalling [<i>varken beneden het jaar</i>].	stam.
spanner [<i>werktuig</i>].	stamp.
spargel [<i>wilde asperge</i>].	stamper.
specht.	stand.
spencer [<i>kledingstuk</i>].	stander (<i>in samenst.</i>).

stank.	stommel.
stap.	stomp (<i>stoot, mast</i>).
stapel.	stond.
steek.	stoom.
steel.	stoot.
steen.	stoppel.
steg.	stopper.
stegel.	storm.
steiger.	straal.
stekel.	streek (<i>list</i>).
stekeling <small>[visch]</small> .	strekel <small>[hout om de zeis te scherpen]</small> .
steker.	strengel.
stel (<i>stand</i>).	strepel.
stempel.	strijd.
stengel.	strijk.
stereoscoop.	strijkel.
stethoscoop.	strijker.
steun.	strik.
steuer.	stronk.
stewel.	stroom.
steven.	stroop (<i>roof</i>).
stijg (<i>werking</i>).	strop.
stijl.	strot.
stoel.	struik.
stoet (<i>gevolg</i>).	struis (<i>vogel</i>).
stoffer.	stuik.
stok.	stuit (<i>werking, poos</i>).

stuitcr.
stut.

Taag.
tabcrnakcl.
tact.
tak.
takcl.
takkcling [jongc vogcl].
taks (*hond*).
taling.
talisman.
talmud.
talon.
tand.
tap.
tapir.
tapuit [vogcl].
Tartarus.
tas.
tast.
taster [bij insecten].
taxis (*heester*).
teem.
teen (*toon*).
teerling.

Styx.
sukkel (*wcrking*).

T.

tegel.
tegenspoed.
tegenstand.
tekst.
tel (*wcrking*).
telescoop.
telganger.
teller.
tempcl.
tender.
tengel.
tenor.
tepel.
termiet.
termijn.
thermometer.
teugcl.
Theems.
thyrs [staf].
Tiber.
tichel.
Tiger.
tijd.

tijm.	toog (<i>in de bouwkunde</i>).
tik.	tooi.
tikker.	toom.
til (<i>werking</i>).	toon.
timber <small>[top van een helm]</small> .	toorn.
tingel (<i>lat</i>).	toost.
tint (<i>wijn</i>).	top.
tip.	topper <small>[eend]</small> .
titel.	toren.
tittel.	torn.
tocht.	touter <small>[schommel]</small> .
toegang.	traan (<i>der oogen</i>).
toelast <small>[wijnvat]</small> .	trans.
toeloop.	transporteur.
toeleg.	trant.
toer.	trap (<i>trede, werking</i>).
toestand.	travaat <small>[korte, hevige windvlaag]</small> .
toestel (<i>ook O.</i>).	trechter.
toeter.	tred.
toets.	treek.
toeverlaat.	tref.
toevoer.	treffer.
toezeg.	trein.
tol.	trek.
tolk (<i>werktuig</i>).	trekker (<i>ook in samenst.</i>).
tongval.	trepaan <small>[heelmeesterswerktuig]</small> .
tonijn.	triangel.

trijs [scheepsterm].
 tril.
 triller.
 triomf.
 troebel.
 troep.
 troetel.
 troffel.
 trog.
 tronk.
 troon.
 troop.
 troost.
 tros.
 trots.

uchtend.
 ui.
 uier.
 uil.
 uitbrander.
 uitgang.
 uithaal.
 uithaler.
 uitham.
 uitkijk.

tuberkel [knobbel, uitwas].
 tuil.
 tuimel.
 tuin.
 tuk.
 tulband.
 tumulus [grafheuvel].
 tunnel.
 turf (*voorwerpsnaam*).
 tweern [gedubbeld garen].
 twijfel.
 twist.
 typhon [wind].
 typhus.

U.

uitkoop.
 uitleg.
 uitloop.
 uitlooper [van planten].
 uitroep.
 uitslag.
 uitval.
 uitvoer.
 ultimo.
 urinoir.

V.

vaak.	vleugel.
vaam, vadem.	vlieger.
val (<i>werking</i>).	vliet.
valk.	vlinder.
vampier.	vloed.
van (<i>familienaam</i>).	vloek.
vang.	vloer.
vanger.	vlonder.
vat (<i>greep</i>).	vlotter.
vauxhall.	vocatief.
veeg.	voeler.
veelarm.	voet.
veelvraat (<i>dier</i>).	vogel.
veger.	volant.
ventilator.	vond.
verklikker (<i>werktuig</i>).	vondel <i>of</i> vonder.
veter.	voorhang.
viersprong.	voorlooper [<i>schaaf</i>].
vijver.	voorslag.
vijzel (<i>stampvat</i>).	voorn <i>of</i> voren.
vinger.	voorraad.
vingerling [<i>ring</i>].	vorsch.
vink.	vos.
visch (<i>als stofn. V.</i>).	vrede.
vlegel.	vulkaan.

W.

waaiër.	wieler <small>[velocipède].</small>
waan (<i>meening</i>).	wielewaal.
waarborg.	wierook.
wachtel <small>[kwartel].</small>	wijn.
wagen.	wijting <small>[visch].</small>
waggon.	wijzer.
waker (<i>windwijzer, lont</i>).	wil.
wal.	wimpel.
walrus.	wimper.
wand.	wind.
wandel.	windvang.
wapper <small>[wip van een ophaalbrug].</small>	windel <small>[luier, katrol].</small>
warmer (<i>in samenst.</i>).	winder.
warrel.	winkel.
wartel <small>[scheepsterm].</small>	winter.
was (<i>groei</i>).	wip (<i>werking, oogenblik</i>).
waterfilter.	wipper.
weg (<i>baan</i>).	wisscher.
weger.	wissel.
Weichsel.	woeker.
wekker.	wolf.
wenk.	Wolga.
wensch.	work.
wervel.	worm.

worp.	wrevel.
wortel.	wrijver.
wouw (<i>voegel</i>).	wrok.
wraddel <small>[krop aan den hals van een rund].</small>	wulp (<i>voegel</i>).

Z.

zaailing (<i>zaaiplant</i>).	zucht (<i>ademhaling</i>).
zadel (<i>ook O.</i>).	zuiger.
zak.	zwaai.
zandlooper.	zwaan.
zang.	zwabber (<i>dweil</i>).
zebra.	zwachtel.
zefier of zefir.	zwadder <small>[slangenspok].</small>
zegen (<i>voorspoed</i>).	zwang.
zet.	zweem.
zetel.	zwendel.
zigzag.	zwengel.
zin.	zwenk.
zit.	zwermer (<i>vuurpijl</i>).
zodiak.	zwezerik <small>[borstdeei van ossen. kalveren].</small>
zoeker (<i>in samenst.</i>).	zwier.
zoen.	zwijsmel.
zolder.	zwik.
zomer.	zwindel.
zoom.	zwingel.

E OF EE, O OF OO, IJ OF EI.

De e- of o-klank wordt in open lettergrepen soms met **e** of **o**, soms met **ee** of **oo** afgebeeld. Verder moet men onderscheid maken tusschen woorden, die met **ij** of met **ei** gespeld worden.

Het aantal woorden, waarvan de open lettergrepen met **ee**, met **oo** of met **ei** geschreven worden, zijn maar gering in aantal, als men de afleidingen en samenstellingen weglaat. Zij zijn vervat in de volgende lijsten.

Als een woord in een dezer lijsten niet voorkomt, wordt het in open lettergrepen met **e**, met **o**, of met **ij** gespeld.

OPMERKING. Bij het gebruik dezer lijsten is het volgende in acht te nemen:

a. Sterke ww. behoeft men hier niet te zoeken, daar deze in open lettergrepen steeds met **e**, **o** of **ij** gespeld worden, met uitzondering van *heeten*, — *loopen*, *stooten* — en *scheiden*. Evenmin zoek men naar afleidingen van sterke ww., behalve wanneer het afleidingen zijn van ww. als *bijten*, *liegen*, of *buigen*, waarvan enkele met **ee** of **oo** gespeld worden.

b. Bij afleidingen of samenstellingen zoek men naar het deel, waarin de quaestieuze klinker voorkomt; b.v. voor *kweekeling* naar *kweeken*, voor *verenigingen* naar *een*, voor *algemeen* naar *gemeen*, voor *noodeloos* naar *nood*, voor *ontblooten* naar *bloot*.

c. Wanneer achter een woord in eene der lijsten eene aanwijzing van de beteekenis staat, dan geldt de aangegeven spelling alleen voor die beteekenis. Daarnaast staan dan spellingen als *delen* (planken), *gene* (aanw. vnwd.), *helen* (verbergen), *lenen* (leunen), *meren*, *stepen* (onovérg. ww.), *stegen* (smalle straten), enz.

EE.

been, beer (mannetjesvarken en waterkeering), *begeeren, beheeren, beleedigen, bleek, breed, ceel, deeg, deel* (gedcelte), *deemoed, deesem, eed, eega, een, eer, fleemen, fleerecijn, gedwee, geen* (niet een), *geer, geesel, gemeen, gereed, heel, heelen* (genezen), *heer, heesch, heet, heeten, keer, kleed, kleen, kwee, kweelen* (zingen), *kweeken, leeder* (ladder), *leede* (met — oogen), *leeg, leek, leelijk, leem, leen, leenen* (in pand nemen of geven), *leer* (ladder), *leeren* (ww.), *leewater, mee, meekrap, meenen, meer* (telw.), *mees, onweeren, preek, reede, reeder, reep, scheede, scheef, slee, sleep, sleepen* (doen slepen), *smeeken, snees, stee, steeg* (stug), *steen, streelen, teeder, teeken, teen, teer, thee, twee, vee, veeg* (bvnw.), *veem, veer* (veder), *veete, vleesch, vleezig, vreezen, wee, weede, week* (bvnw.), *weegbree, weenen, wees, wreed, zee, zeem, zeep, zeer, zweemen, zweep, zweeten.*

Verder ook in de uitgangen **-eel, -ees, -eesch,**
en **-eeren.**

00.

betoog, bloede, bloot, boom, boom (bodem), *boon, boos, boot, brood, dood, doof, doopen, door* (dojer), *doos, droom, droopen* (bedruipen), *gedoogen, gelooven, genoot* (znw.), *-goo* (in plaatsnamen), *goochelen, groot, hoog, hoonen, hoop* (stapel), *hooren, hoos* (water- of windhoos), *hoovaardij, hoozen* (ww.), *kleinood, klooven* (doen splijten), *knoop, kool* (groente), *koomenij; koon, koopen, koozen* (praten), *loochenen, Loo, lood, loog, look, loom, loon, loop, loos* (bvnw.), *loozen* (ww.), *mededoogen, Moor* (volksnaam), *moot, nood, noode, noodig, onnoozel, oog, oolijk, oom, oor, poos, poot* (been), *poover, rood, rooken* (ww.), *room, rooven* (ww.), *schoof* (znw.), *schoon, schoot* (v. e. kleed of zeil), *sloof* (voorschoot), *sloop* (znw.), *sloopen* (ww.), *sloot, snood, stoomen, stoop, stooten, stroo, strook, stroom, stroopen* (ww.), *toom, toon* (teen), *toonen* (ww.), *tooveren, troonen* (lokken), *vervaarloozen, vloot, voos, vroolijk, zoo, zoogen* (doen zuigen), *zoom, zoor*.

Verder ook in den uitgang **-loos**.

EI.

arbeid, balein, bei (bes), beide, beierd, beitel, bereiden, blei (visch), blein, breien, brein, cichorei, deinzen, dweil, eigen, eik (boom), eiland, einde, eischen, feil, feit (daad), feitel, fontein, galei, geheim, geit, gerei (naaigerei, enz.), grein, hei!, heide, heiden, heien, heil, heilbot, heimelijk, heimwee, heinde, heining, kapitein, karwei (werk), kastelein, keizer, kei, keil, klappei, klei, klein, kleinzen, kreits, lakei, lamprei, lei, lei (legde), leiden (voeren), leisel, livrei, majesteit, marsepein, Mei, mei (tak), meid, meier, meineed, meisje, neigen (gezind zijn of iemand gezind doen zijn tot iets), paleis, pastei, peil (hoogtemerk, maat), peinzen, plaveien, pleister, pleisteren, porselein, postelein, prei (ui), rammeien, refrein, rei (koor), reiger, reiken, reilen, rein, reis (tocht), Romein, sacristein, schalmei, scheiden, sein, seizoen, spelemeien, spreiden, steiger, steigeren, steil (bvnw.), -stein (in plaatsnamen), teil, teisteren, trein, uitbreiden, uitweiden, vallei, veil (te koop), veil (klimop), veilig, veinzen, verbreiden, vleien (mooi praten), wei (van melk), weide, weiden (ook: de ooggen laten —), weidsch, weifelen, weigeren, weinig, weit (tarwe), weitasch, zei (zegde), zeil, zeis.

Verder ook in de uitgangen **•heid**, **•lei** en **•teit**.

SPELLINGVOORBEELDEN.

Gebruik van medeklinkers.

<p style="text-align: center;">b, p.</p> <p>behept.</p> <p style="text-align: center;">d, t, dt, tt.</p> <p>laatje. sleetje. bint. beeltenis. verbintenis. ontsteltenis. rit. gezindte. flits. knots. mits. gutsen. gids. ginds. loods. reeds. sinds. steeds. kerstmis.</p>	<p>kerstboom. kruit (<i>buskruit</i>). metgezel. te mijnent. mijenthalve. mijentwege. kieviten. lemmeten. litteeken.</p> <p style="text-align: center;">t, th.</p> <p>althans. Drente. Margareta. nochtans. thans. thee. thuis.</p> <p style="text-align: center;">f, ff, v.</p> <p>dievegge. juffrouw. fonkelen (<i>schitteren</i>).</p>
---	---

vonkelen (*vonken geven*).
 fonkelnieuw.
 ontvonken.
 lieveling, —felijk.
 sterveling, —felijk.
 begraven, —fenis.

g, gel, gl, ch.

nog (*bijwoord*).
 noch (*voegwoord*).
 nochtans.
 loochenen.
 bijvoeglijk.
 dagelijks.
 draaglijk.
 degelijk.
 hachelijk.
 hertogelijk.
 heugenis.
 heuglijk.
 iegelijk.
 mogelijk.
 ontzaglijk.

cht, gt.

acht.
 dracht.
 echt.

plecht.
 dicht.
 licht.
 plicht, *enz.*
 bracht.
 dacht.
 docht.
 kocht.
 mocht.
 legt (*gij*).
 ligt (*gij*).
 moogt (*gij*).
 zegt (*gij*), *enz.*

k.

aanvankelijk.
 gevankelijk.
 jonkheid.
 jonkman.
 jonkvrouw.
 kettinkje.
 koninkje.
 koninklijk.
 koninkrijk.
 lankmoedig.
 leeuweriken.
 monniken.

l, ll, n.

adellijk.
 edeling.
 hemeling.
 middeleeuwen.
 middellijn.
 onmiddellijk.
 middendoor.
 middenin.

m, n, mm, e, en.

aa**mb**eeld en aan**be**eld.
 achter**w**ege.
 aller**w**egen.
 hal**ver**w**e**ge(n).
 bez**ij**den.
 ten aan**h**ooren van.
 hon**der**den.
 du**iz**enden.
 no**ord**enwind.
 zu**id**enwind.
 gezamen**lij**k.
 open**lij**k.
 wezen**lij**k.
 Dok**k**umer.
 Gork**u**mer.

Ar**n**hemmer.
 Haar**l**emmer.

s, sch, z, ss, sz.

as (*spil*).
 as**ch** (*van brandstoffen*).
 Ass**ch**epoester.
 bos (*bundel*).
 bos**ch**.
 dis**ch**.
 dos.
 eis**ch**.
 es**ch**.
 kinds**h**eid (*jeugd*).
 kinds**ch**heid (*toestand van sommige oude menschen*).
 in**l**asschen.
 lis (*lus*).
 lis**ch** (*plant*).
 mos (*plant*).
 mos**ch** (*vogel*).
 mars (*mand*).
 mars**ch** (*loop*).
 ras (*bijw.*).
 ras**ch** (*bijv. nwd.*).
 verrassen.
 tas (*hoop, schuur*).

tasch (<i>zak</i>).	vleesch.
trots (<i>znwd.</i> en <i>voorz.</i>).	vleezen.
trotsch (<i>bvnwd.</i> en <i>bijw.</i>).	ontvleesd.
wis.	vreezen.
stroowisch.	vreeselijk.
uitwisschen.	te zamen.
vonnissen:	gezamenlijk.
notarissen.	verzamelen.
Pruisen.	samen.
IJsel.	samenstellen.
verglaassel.	ijzen.
brieschen.	ijselijk.
bruisen.	grijsaard.
dorschen.	grijnzaard.
wegdrossen.	veinzaard.
uitdossen.	alleszins.
druischen.	eenigszins.
eischen.	geenszins.
hijschen.	bruidssuiker.
krijschen.	dorpsschool.
ruischen.	hanssop.
suizen.	varkensziekte.
torsen.	stationschef.
glansen (<i>znwd.</i>).	Bijv. nwdn. op -s, niet op
glanzen (<i>ww.</i>).	-sch.
glanzig.	bits. los.
schepter.	spits. ros.

dras. flets.
 kras. paars.
 dwars. wis.
 wars. gewis.

Als *bijv. nwd. -sch, als
 bijwoord -s.*

fiks(ch).
 ginds(ch).
 links(ch).
 onverhoeds(ch).
 ouderwets(ch).
 ras(ch).
 rechts(ch).
 rechtstreeks(ch).
 schaars(ch).
 schuins(ch).
 vergeefs(ch).
 —lings(ch).
 —lijks(ch).
 —waarts(ch).

f, ph.

photograaf of
 fotograaf.
 fotografheeren of

fotografeeren.
 photographie.
 photographisch.
 telegraaf.
 telegrafist.
 telegrafeeren.
 telegraphie.
 telegraphisch.
 telefoon of
 telefoon.
 atmosfeer.
 phosphorus.

c, k.

dokter (*geneesheer*).
 doctor (*titel*).
 komedie (*schouwburg*).
 comedie (*blijspel*).
 kommies (*bld belastn.*).
 commies (*rang*).
 critiek (*beoordeeling*).
 kritiek (*hachelijk*).
 krediet (*vertrouwen*).
 credit (*term bij het boek-
 houden*).
 lokaal (*vertrek*).
 loeaal (*plaatselijk*).

I of IE.

knie, knieën.	motief, motieven.
drie, drieën.	fabriek, -ieken.
melodie, melodieën.	naïef.
olie, oliën.	republiek.
tralie, traliën.	Israëliet.
provincie, provinciën.	Israëlitisch.
proletariër.	motiveeren.
Januari. Juni, Juli.	fabrikant.
afgodisch.	fabrikaat.
historisch.	republikein.
antiek.	secretarie.
mozaïek.	secretariaat.

De -n als verbindingsletter.

Voor de welluidendheid.	Als teeken v. d. 2en nv.
beukenhout.	's-Gravenhage.
duivenei.	's-Hertogenbosch.
eikenhout.	Prinsenhage.
galgenaas.	's-Heerenberg.
hondenhok.	Geertruidenberg.
pennenhouder.	Lieve-Vrouwenparochie.
slakkenhuis.	Mijnsheerenland.
dennenappel.	Mariënwaard.

Als teeken van het meervoud.

boeren z oon.	} 1e lid persoonsnaam, met altijd meerv. op -en .	duiven o onen.	} Het 1e lid noemt dieren, waarmede het geheel in betrekking staat.
heeren d iens t .		eenden k roos.	
soldaten p ak.		geiten l ad.	
vorsten z oon.		hazend i stel.	
gravinnen k roon.		insecten p oeder.	
slaven w erk.		muizen t arwe.	
guiten s treek.		padden st oel.	
—		ratten k ruid.	
dieren t emmer.	} 1e lid diernaam en enkelv. niet noodzakelijk.	slangen k ruid.	
draken b loed.			
duivent i l.			
eenden k ooi.			
herten k amp.			
honden s cheerder.			
leeuwen h ok.			
paarden m arkt.			
—			
apen k uur.	} 1e lid diernaam. Het geheel beteekent <i>kuur, lip, enz.</i> , als van <i>apen, hazen</i> , enz.	bessens a p.	} 1e lid zaaknaam en <i>duidelijk</i> meervoud.
apen g rimassen.		boeken r ek.	
hazen l ip.		druivens a p.	
katte (n) kwaad.		eiken l aan.	
katten m uziek.		lippen p omade.	
kreeft g ang.		pennendoos j e.	
slangen l ist.		pijpen l ade.	
		spelden k ussen.	
	sterre (n) kunde.		
	volken k unde.		
	zede (n) leer.		

Geen verbindings-n.

boekelegger.	} 1e lid <i>duidelijk</i> ¹⁾ enkelvoud.	bullepees (ook als	} 1e lid <i>duidelijk</i> enkelv. In eene tweede betrekking is blijft de schrijfwijze dezelfde.
druivepit.		zweep).	
kurketrekker.		bereklauw (ook als	
ganzen.		plant).	
pijpedop.		ganzelever.	
speldeknop.		hanekam (ook als	
denneboom.		plant).	
eikeboom.		hanepoot (ook als	
noteboom.		letter).	
pereboom.		kattestaart (ook als	
seringebloesem.		plant).	
rozestruik.		paardekop.	
wilgetak.		paardestaart (ook	
dennenaald.	als <i>plant</i>).		

Koppelteeken.

dolle-hondsbeet.	Moezel-wijn.
ijzeren-spoorweg.	Berlijnsch-blauw.
's-Gravenhage.	Engelsch-zout.
's-Heerenberg.	Engelsch-Russisch.
Mijns-Heerenland.	Indo-Germaansch.
De Vier-Heerenlanden.	luitenant-kolonel.
St.-Nicolaasfeest.	Staten-Generaal.
Java-koffie.	adjunct-commies.

¹⁾ Wanneer het twijfelachtig blijft, of het eerste lid als een enkv. of een meerv. moet beschouwd worden, doet men naar believen.

Beneden-Rijn.	Benedenrijnsch.
Noord-Holland.	Noordhollandsch.
Oost-Friesland.	Oostfriesch.

Aaneenschrijven of niet.

in beslag nemen.	Mijn Heer.
inbeslagneming.	Weledel.
te kort komen.	Weledelgestreng.
tekortkoming.	Hoogedelmogend.
driehonderd.	boven op den zolder.
drie duizend.	bovenop.
buitendijks.	midden in den tuin.
terdege.	middenin.
terloops.	mettertijd.
tevergeefs.	metterwoon.
te recht (<i>met reden</i>).	dezelfde.
terecht (<i>in andere bet.</i>).	een zelfde.
ondershands.	terzelfder tijd.
blootshoofds.	mijnsgelijke.
gelukkigerwijze.	uwsgelijke.
gewapenderhand.	er aan, er op, enz.
onverrichter zake.	ergens aan.
ouder gewoonte.	nergens aan.
aloud.	overal aan.
welzalig.	daaraan.
Mijnheer.	hieraan.
Mijne Heeren.	waaraan.

naarmate.	van daar (<i>vertrekken</i>).
naar gelang.	van hier (<i>gaan</i>).
vanouds.	voorgoed (<i>voor altijd</i>).
vanzelf.	voor goed (<i>eene som—</i>
opnieuw.	<i>houden</i>).
goed keuren (<i>naar eisch</i>	wel eens (<i>wel eenmaal</i>).
<i>keuren</i>).	weleens (<i>nu en dan</i>).
goedkeuren (<i>goedvinden</i>).	veel eer (<i>veel vroeger</i>).
los laten (<i>niet vastmaken</i>).	veeleer (<i>liever</i>).
loslaten (<i>devrijheidgeven</i>).	zoo lang (<i>bleef hij</i>).
vandaar (<i>komt het</i>).	zoolang (<i>hij bleef</i>).
vanhier („ „).	

Afbreken van woorden.

aard-appel.	reus-achtig.
al-om.	kijf-achtig.
eenden-ei.	on-eer.
elk-ander.	wan-orde.
malk-ander.	ont-eeren.
mein-eed.	
toon-aard.	lief-de.
uit-een.	hoog-te
	kie-sche
laf-aard.	ver-glaas-sel.
grijs-aard.	hoog-ste.
vein-zaard.	gedwee-ste.
grijn-zaard.	mee-ste.

naas-te.
 bes-te.
 naai-ster.
 boon-tje.
 boom-pje.
 koe-tje.
 penning-ske.
 maagde-lijn.
 Daat-je.
 pa-paat-je.
 siee-tje.
 buur-tje.
 buurt-je.
 ree-tje.
 reet-je.
 oor-tje.
 oort-je.

loo-pen.
 van-gen.
 lee-raar.
 dra-ger.
 lie-verd.
 kel-der.
 man-gel.
 konin-gin.

baro-nes.
 flui-list.
 tui-nier.
 mis-tig.
 monni-ken.
 laf-ferd.

bo-chel.
 e-cho.
 Jo-chem.
 ka-chel.
 ku-chen.
 ri-chel.

amb-ten.
 ang-stig.
 art-sen.
 ern-stig.
 erw-ten.
 ven-ster.
 herf-stig.

we-reld.
 le-proos [melaatsch].
 Asschepoes-ter.
 arti-sjokken.

} Liever niet afbreken.

Verkortingen.

A°. = <i>anno</i> .	Mr. = <i>meester</i> in de rechten.
b. v. of bijv. = <i>bijvoorbeeld</i> .	N. B. = <i>Nota bene</i> , let wel.
c.a. = <i>cum annexis</i> , met hetgeen er bij behoort.	N. T. = Nieuw Testament.
c. s. = <i>cum suis</i> , met de zijnen.	o. a. = <i>onder anderen</i> .
Dr. = <i>doctor</i> .	o. m. = <i>onder meer</i> .
Ds. = <i>dominus</i> (heer), predikant.	O. T. = <i>Oud Testament</i> .
d.d. = <i>de dato</i> , vanden dag af.	p. a. = <i>par ami</i> (<i>amic</i>), door vriend of vriendin.
d. i. = <i>dat is</i> .	p. a. = <i>per adres</i> .
d. w. z. = <i>dat wil zeggen</i> .	p. c. = <i>pour condoléance</i> , tot rouwbeklag, of <i>par couvert</i> , onder omslag.
e. a. = <i>en anderen</i> .	p. f. = <i>pour féliciter</i> , om geluk te wenschen.
e. k. = <i>eerstkomende</i> .	p. r. = <i>pour remercier</i> , om te bedanken.
fec. = <i>fecit</i> , heeft gemaakt.	p.o. = <i>per order</i> , op last van.
fol. = <i>folio</i> , op de bladzijde.	p. p. c. = <i>pour prendre congé</i> , om afscheid te nemen.
id. = <i>idem</i> , hetzelfde.	P.S. = <i>postscriptum</i> , naschrift.
jl. = <i>jongstleden</i> .	q. q. = <i>qualitate qua</i> , in hoedanigheid van.
jr. = <i>junior</i> , de jongere.	s. s. t. t. = <i>salvum titulorum</i> , met weglating van titels.
ll. = <i>laatsleden</i> .	t. a. p. = <i>te aangehaalder plaatse</i> .
m. a. w. = <i>met andere woorden</i> .	t. t. = <i>totustuus</i> , geheel de uwe.
m. i. = <i>mijns inziens</i> .	z. o. = <i>zie ommezijde</i> .
m. d. — m. g. — m. r. = <i>met dank, met gelukwensch, met rouwbeklag</i> .	
L. S. = <i>lectorī salutem</i> , den lezer heil.	

OVERZICHT DER BUIGING.

Beteekenis der naamvallen.

I. De **eerste naamval** is een vorm voor:

1°. het onderwerp: *De man komt. De man is ziek.*

2°. het naamw. deel v. h. gezegde: *Hij is de dader. Hij wordt, blijft, schijnt, lijkt, heet mijn vriend.*

II. De **tweede naamval** is een vorm voor:

1°. eene bijv. bepaling (van bezit of afkomst): *De woorden des keizers. De zorgen der weduwe. De behoeften des volks. Het lot der soldaten. Velen uwer.*

2°. eene bijw. bepaling (tijd): *Hij komt 's Zondags.*

3°. eenige (zeldzame) oorzakelijke voorwerpen: *Ontferm u mijner. Hij is des levens moede.*

III. De **derde naamval** is de vorm voor:

het meewerkend voorwerp: *Hij gaf den bedelaar eene aalmoes. De hond is den bedelaartrouw.*

IV. De **vierde naamval** is een vorm voor:

1°. het lijdend voorwerp: *Ik zie den man.*

2°. voor alle voorwerpen en bepalingen met een voorzetsel: *Ik geef het aan den man. Ik reken op den man. Eene vrouw uit den omtrek. Hij zat naast den predikant.*

3°. voor eenige bijw. bepalingen (van plaats, tijd, hoeveelheid of omstandigheid): *Hij gaat den tuin in. Hij komt den 1^{en} Mei. Anderhalven meter lang. Hij kwam binnen, den hoed in de hand.*

Model n°. 1.**Zelfstandige naamwoorden. (-s-klasse).**

M. E.	V. E.	O. E.	Meervoud.
1. <i>de man</i>	<i>de vrouw</i>	<i>het kind</i>	<i>de mannen, vr., k.</i>
2. <i>des</i> — s	<i>der</i> —	<i>des</i> — s	<i>der</i> —
3. <i>den</i> —	<i>de(r)</i> —	<i>het</i> —	<i>de(n)</i> —
4. <i>den</i> —	<i>de</i> —	<i>het</i> —	<i>de</i> —

1°. Vooropgeplaatste vrouwelijke verwantschapsnamen, eignamen of personificaties hebben ook een 2^{en} nvl. op **-s**: *Moeders verjaardag*, *Maria's bezoek*, *Lentes komst*. Maar niet: *Naaisters rekening*, *Pleegzusters bezoek*.

2°. Een genitief op **-es** hebben: *geestes*, *huizen*, *kruises*, *vlesches*.

3°. Bijzondere vormen zijn: *Maurits' beleid*, *Marnix' psalmen*, *Alva's*, *Mimi's*, *Otto's*, *Terwey's*, *Nassau's*, *Moskou's*, *Ten Kate's*; daarentegen: *Jansjes*, *Mietjes*.

4°. Familienamen in den 2^{en} nvl. schrijft men liefst ook met **'s**, vooral wanneer zij uit twee of meer woorden bestaan: *Mulder's*, *Ten Brink's*, *Van den Berg's*.

5°. De 3^e nvl. M. en O. enkelv. ging in de middel-eeuwen uit op eene toonlooze **o**; de voorzetsels werden toen ook nog door een 3^{en} nvl. gevolgd. Herinneringen daaraan zijn uitdrukkingen als: *ten dage*, *ten dienste*, *onder eede*, *bij monde*, *ten deele*, *in gemoede*, *ten getale*, *te velde*, enz.

Model n°. 2.**Zelfstandige naamwoorden (-en-klasse).**

M. E.	O. E.	Meervoud.
1. <i>de heer</i>	<i>het hart</i>	<i>de heeren harten</i>
2. <i>des</i> — en	<i>des</i> — en	<i>der</i> — — — — —
3. <i>den</i> — — —	<i>het</i> — — —	<i>de(n)</i> — — — — —
4. <i>den</i> — — —	<i>het</i> — — —	<i>de</i> — — — — —

1°. Het aantal zelfst. nwdn., dat deze buiging volgt, is gering en bepaalt zich tot eenige persoonsnamen als *mensch, paus, prins* en *vorst*: *'s Menschen bestemming, 's Pausen toestemming*, enz. *Graaf, hertog, profcet* en *knaap* hebben zoowel een 2^{en} nvl. op -s als op -**en**. Vgl. ook: *'s-Gravenhage, 's-Hertogenbosch, 's-Heerenberg*, e. d. *Hart* is het eenige onz. woord in deze verbuiging.

2°. Ook persoonsnamen op eene toonlooze -e, b. v. *getuige, bediende*, volgen dit model, maar zulke alledaagsche woorden brengt men liefst niet in den 2^{en} nvl. Wel komt deze nu en dan bij zelfstandig gebruikte bijv. nwdn. voor: *De wensch des stervenden. Bijde wieg van het kind des armen.*

3°. *De mijnen, de uwen, de zijnen, de onzen*, enz., in het meerv. van niet vooraf of daarna genoemde personen gebruikt, behooren ook tot dit model.

4°. *Gene*, in *degene* en *diegene*, en in het meervoud *dezulken* volgen ook deze verbuiging.

Model n°. 3.**Bijvoeglijke verbuiging.**

	M. E.	V. E.	O. E.
1.	<i>de blind e man</i>	<i>de blind e vrouw</i>	<i>het blind e kind</i>
2.	<i>des — en mans</i>	<i>der — e vrouw</i>	<i>des — en kinds</i>
3.	<i>den — en man</i>	<i>de(r) — e vrouw</i>	<i>het — e kind</i>
4.	<i>den — en man</i>	<i>de — e vrouw</i>	<i>het — e kind</i>

Meervoud.

<i>de</i>	<i>blind e</i>	<i>menschen</i>
<i>der</i>	<i>— e</i>	<i>menschen</i>
<i>de(n)</i>	<i>— e(n)</i>	<i>menschen</i>
<i>de</i>	<i>— e</i>	<i>menschen</i>

1°. Naar dit model worden ook verbogen:

a. de bijv. rangtelwoorden: *derde, vierde*, enz.

b. de zelfst. bezittelijke vnvwdn. *de mijne, de onze*, enz., wanneer zij van vooraf genoemde personen of zaken gebruikt worden: *De benoeming van zijn' zoon en den mijnen. De rapporten over zijne leerlingen en de mijne.*

c. het aanwijzende vnvwd. *dezelfde: Op den zelfden dag. In dezelfde maand.*

2°. Onverbogen blijven de stoffelijke bijv. nvdn. op **-en**: *zilveren, houten*, enz.; de van plaatsnamen afgeleide op **-er**: *Deventer koek*, en meestal ook de deelwoorden op **-en**: *de gebroken vaas*.

Model n°. 4.**Voornaamwoordelijke verbuiging.**

	M. E.		V. E.		O. E.
1.	mijn	<i>vader</i>	mijne	<i>moeder</i>	mijn <i>kind</i>
2.	—s	<i>vaders</i>	—er	<i>moeder</i>	—s <i>kinds</i>
3.	—en	<i>vader</i>	—e	<i>moeder</i>	— <i>kind</i>
4.	—en	<i>vader</i>	—e	<i>moeder</i>	— <i>kind</i>

Meervoud.

1. mijne *ouders*
2. —er *ouders*
3. —e(n) *ouders*
4. —e *ouders*

1°. Evenzoo worden verbogen:

a. de bezittelijke vnvwdn.: *uw, zijn, haar, hun* en (alleen in het enkv.) het lidw. *een*.

b. de voornvwdn., die op een klinker eindigen: *onze, deze, die* (2° nvl. M. E. *diens*), het vragende *wie* (2° nvl. M. E. *wiens*), het vragende *welke* (zonder 2^{en} nvl.), *gene* (zonder 2^{en} nvl.), en het lidw. *de*. In al deze gevallen vervalt natuurlijk de *-e* der uitgangen.

c. de telwoorden *elke, iedere, menige* (alleen in het enkv. en zonder 2^{en} nv.), en verder: *alle, beide, vele, sommige, eenige, enkele* en *andere* (alleen in het meerv.).

2°. De vormen *mijnen, uwen, zijnen, haren* en *hunnen* worden alleen in hooger stijl gebruikt. In gewoon taalgebruik volstaat men met *mijn, uw, zijn, haar* en *hun*. Ook de vormen *mijne, uwe, zijne, hare, hunne* in het V. E. en in het meervoud worden dikwijls afgekapt tot *mijn, uw, enz.*

Bijzonderheden.

I. De persoonlijke vnvwdn. hebben een geheel afzonderlijke verbuiging; Enkelv.: 1^e nv.: *Ik, gij* of *zij, hij, zij, het*, en Meerv.: *wij, gij* of *jullie, zij*. Als 3^e of 4^e nv.: *mij, u, jou, hem, haar, het*, en *ons, u, jullie, hun* of *hen*. Zij hebben verder een dubbelen vorm voor den 2^{en} nv.; een ouderen: *mijns, uws, jous, zijns, haars*, en *onzes, uws, huns*, in de verbindingen *mijns-, jousgelijke, om uws zelfs wil*, enz.; daarnaast een jongeren: *mijner, uwer*, enz.

Met vóór- of nageplaatste woorden verbonden komen voor de toonlooze vormen: *'k, ge, je, i, ze, 't, we, ge, je, ze*; als 3^e of 4^e nv.: *me, je, 'm, 'r* of *d'r, 't* en mv. *je* en *ze*.

II. De verbuiging van de betrekkelijke vnvwdn. *die* en *dat* is de volgende (vgl. model n°. 4):

M. E.	V. E.	O. O.	Meervoud
1. die, wie	die, wie	dat, wat	die, wie
2. wiens	wier	—	wier
3. wien	wie	—	wie(n)
4. dien, wien	die, wie	dat, wat	die, wie

OPMERKING. In den 1^{en} en 4^{en} nvl. is de **w**-vorm meestal in gebruik, als het betr. vnvwd. aan het hoofd van een onderwerps- of voorwerpszin staat. *Wie waagt, die wint. Hij kastijdt, wie n hij liefheeft.* Ook na voorzetsels gebruikt men **w**-vormen: *met wien, door wien, euz.*

III. Om sterker te doen uitkomen, dat er *personen* bedoeld worden, wordt dikwijls de meervouds-**n** der zelfst. nvdn. toegevoegd aan:

- a. den 1^{en} en 4^{en} nvl. van zelfstandig *deze* en *gene*;
 - b. den 1^{en} en 4^{en} „ „ „ „ *beide* en *alle*,
- wat ook geldt voor: *Wij beiden, met u allen, zij zijn allen uit*; evenals voor: *zij tweeën, met ons drieën*, enz.

c. den 1^{en} en 4^{en} nvl. van zelfst. *enkele, eenige, sommige, vele*, h.v.: *Velen zijn er tegen*. Echter niet, als er een persoonsnaam in den 2^{en} nvl. of met een voorz. op volgt: *sommige mijner vrienden, enkele van de aanwezigen*, enz.

IV. Voorheen hadden de bij v. n w d n. óók de voor-naamwoordelijke verbuiging (no. 4). Hiervan zijn nog over:

a. 2^e naamvallen als: *goedsmoeds, blootshoofds, onder gewoonte, onverrichter zake*, e. a.

b. 3^e naamvallen als: *met voorbedachten rade, van goeden huize, in koelen bloede, op heeter daad, met luider stem, te goeder trouw*, e. a.

V. Schrijf niet *honderde, duizende menschen*, maar: *honderden, duizenden, millioenen menschen*.

Vervoeging der werkwoorden.

I. Hier is hoofdzaak de vorming van den onvoltooid tegenwoordigen en den onv. verleden tijd.

E. 1.	leer	baad	bind	leerde,	baadde,	bond
2.	—t	—t	—t ¹⁾	—t	—t	—t ²⁾
3.	—t	—t	—t	—	—	—
M. 1.	—en	baden	—en	—n	—n	—en
2.	—t	baadt	—t	—t	—t	—t
3.	—en	baden	—en	—n	—n	—en

De stam van den teg. tijd is te vinden door van het ww. **en** weg te laten; enkele veranderingen zijn soms noodig.

Voor zwakke werkwoorden wordt die stam in den verl. tijd verlengd met **-de**; na eene *k, f, s, ch, sch, p* of *t* met **-te**.

¹⁾ Met *je*: je *leert*, je *baadt*, maar: leer je? baad je?

²⁾ Met *je*: je *leerde*, je *liep*, je *bond*.

Dat bepaalt ook den vorm van het zwakke volt. deelwoord: *geleerd, gebaad*, maar: *gehakt, geblaft, gepast, gekucht, gebriecht, gestuip, gepraat*. Na eene onechte *f* of *s* staat **d**: *geloofd, gevreesd*. Sterke deelwoorden hebben **en**: *gebonden, bedrogen, verheven*, enz.

II. Een deelwoord wordt geheel op dezelfde wijze verlengd als een bijv. nwd.; dus: *geschildde, gepunte, gehate, gesmede, gepote*, enz. en **niet**: *geschildde, gepunte, gehaatte, gesmedde* of *gepootte*, evenmin als men *roodde, rondde, vierkantte* schrijft.

I N H O U D.

	Blz.
Het geslacht der zelfst. nwdn.....	3.
Geslachtsregels.....	4.
Lijst van mannelijke woorden.....	7.
De spelling met e of ee , o of oo , ij of ei	41.
Spellingvoorbeelden.....	45.
Gebruik van medeklinkers.....	45.
N. als verbindingsletter.....	50.
Koppelteeken.....	52.
Aaneenschrijven of niet.....	53.
Afbreken van woorden.....	54.
Verkorting.....	56.
Overzicht der buiging.....	57.
De beteekenis der naamvallen.....	57.
Overzicht der buigingsvormen.....	58.
Bijzonderheden.....	62.
Vervoeging der werkwoorden.....	63.